

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на пів рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 170 кор

За границею.

на пів рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунцини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошена авіаційні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 3) с. від стрічки.

Народний стан посідання.

(Конець).

»При такій інтерпретації німецького національного стану посідання легко зрозуміти, що з німецького боку висновують з того ще дальші послідовности. Наколи громада є н. пр. чesка, а більшість населення і податників також чesка і наколи управа сеї громади знаходиться в суперечности з дійсними і природними обставинами все ще в німецьких руках, то Німці домагаються для сеї неприродної, безправної верховлади відповідної охорони, а державна управа подає їм дійсно таку охорону. А вжеж для такого стану посідання нема навіть права фактичного посідання. Єсть богато місцевостей в Моравії, в Чехії (н. пр. Будієвичі), де дійсно фактична сила не знаходиться о стільки по стороні Німців, позаяк природна більшість населення не хоче піддавати ся владі незначної меншости, а мимо того має та незначна меншість над сею більшістю верховладу, котра не є вже спокійним фактичним посіданням, лише пригнобленням і оманю, для якої в цивільнім праві не можна досягнути навіть провізоричної охорони. Наколи хтось хитростю, оманю або насилою присвоїть собі владу, то єго можна виперти із сеї влади і він не користує ся навіть провізоричною охороною свого посідання, бо се посідання не є ані правдиве ані спокійне. Охорона німецького народного стану посідання, котру міністер-президент проголосив як державну потребу, веде ще до дальших послідовностей. Народна програма Німців в переважно німецьких сторонах полягає на тім, що в тих околицях має право виключно німецька мова, і там настановляють виключно німецьких урядників. Виконанням сеї програми має витворити ся фактичний стан, на основі котрого не може чesкий урядник дістати ся в німецьку околицю, а в дальшій послідовности не буде ніякий німецький урядник в т. зв. німецькій області уміти по чesки. Незнане чesкої мови має також унеможливити чesке урядоване з чesкими горожанами. Скоро та неможливість послідує, то із сего знов витворить ся фактичний стан, для котрого Німці будуть домагати ся правної охорони, отже виключення чesкої мови з великої часті чesкого королівства. З другого-ж боку вимагає ся, щоби в чesких околицях в урядованю було удержане упривілейоване становище німецької мови, єї виключність у внутрішнім урядованю, а з тим також знане німецької мови між чesкими урядниками, а тим самим дана би була спротога, щоби і в чesких околицях з німецькими сторонами пересправлювано по німецьки і тим способом мав би бути обезпечений такий стан, що кожний Німець в цілій державі у всіх урядах міг би послугувати ся німецькою мовою і тою мовою з ним пересправляли би.

»Наколи сей стан має належати до народного посідання, котрому правительство обіщувало охорону, тоді се явно, що та ох-

рона національного стану посідання не означає нічого иншого, як охорону підчинення і нерівности славянських народів а особливо чesкого народу і єго мови супроти державної управи. Після сеї теорії кожде переведене єствуючих законів, котре що-небудь змінювало би в сучаснім стані, дальше кожде виконане основних законів державних супроти фактичного стану, який був перед введенням в жите тих законів, мусіло би бути уважане як нарушене німецького стану посідання, скоро послідувала би така зміна, з котрої в порівнаню з дотеперішнім станом славянські народи мали би який хосен.

»Охороною національного стану посідання має ся не що иншого досягнути, як се, щоби несправедливі, в некористь Славян а особливо Чехів сфабриковані виборчі реформи вічно тривали, щоби верховлада німецької мови в урядах і судах а особливо єї виключність у внутрішнім урядованю в чesких краях було обезпечене, щоби засновини чesких шкіл і культурних інституцій єдино від призову Німців були зависимі, щоби обсада урядничих посад відбувала ся лише в німецько-національнім дусі, щоби політичні і національні права чesкого народу так довго не ввійшли в жите, поки на се не призвоять Німці — словом, щоби цілий національний розвиток чesкого народу попав у застій. Та обставина, що правительство не дає ніякої охорони чesкому стану посідання, дальше що узгляднене німецьких домагань не вважає односторонніми уступками (як н. пр. виборчий компроміс в чesкій великій власности, обсада урядничих посад в переважно німецьких околицях, фактичний поділ на дві часті урядничого статусу, двоєке право язикове в Чехах а Моравії і т. и.), що отже правительство в усіх тих напрямках не хоронить так зв. фактичного чesкого стану, а навпаки обжежує єго в користь Німців, все те доказує, що правительство не клопоче ся охороною чesкого народного стану посідання, і клопотати ся не хоче. Колиж міністер-президент др. Кербер як міністер судівництва говорить про стан посідання, то не повинен забувати, що цивільне право також знає про правне посідання.

»Славянські народности а особливо чesкий нарід посідають неперечні права язикові, до котрих також належить право, щоби з чesким народом в краях чesкої корони урядовано по чesки, а національним меншостям забезпечено повну національну охорону, дальше щоби чesким урядникам забезпечено законний аванс, а не виключувано чesких урядників з цілого простору областей чesкого королівства. А мимо того міністер-президент не зважав на сей стан посідання чesкого права.

»Коли отже др. Кербер думає, що своєю львівською промовою зазначив в даних питаннях свою безсторонність і предметність, то думаю, що як раз тим, що проголосив виключну охорону німецького стану посідання, вступив в ряди найбільших противників всякого розвитку чesкого народу і прилучив ся до найбільших шкідників

чesких прав національних. Тим міністер-президент ясно вказав напрям, в яким має поступати чesка політика супроти сеї програми д-ра Кербера.

Та стаття д-ра Герольда ясно вказує, чого можна від чesкої делегації сподівати ся в найближшій сесії державної ради.

Англійсько-тибетанський договір.

Після занятя Лясси, столиці Далая Лями, верховного євітського і церковного володаря Тибету, а заразом вазалю китайської столиці в Пекіні, Англіїці уложили з Тибетом договір, який в неприсутности утішого Далая Лями підписали єго заступники. Вдоволені тим успіхом Англіїці уступили з Тибету, а тепер оповіщують зміст заключеного насильно трактату.

На вступі англійське правительство оправдує виправу на Тибет тим, що Тибет не виконав трактату, заключеного 1890 р. в Калькуті межі Китаєм а Англією. Дальше слідує точки договору: 1) Тибетанці дозволяють отсам, щоби по мысли першої клявзулі трактату з р. 1890 уставлено граничні камені на границі від Сікіму. 2) Тибетанці зівольють, щоби окрім в Ятунг також в Гіянче і Котако устроено торговлиці для торгівлі межі англійськими а тибетанськими торговельниками після їх узаваня. Англія уложить ся з Тибетом що-до зміни всіх точок трактату з 1890 р., які видають ся прикрими і по заключеню дотичної умови приступить ся до приготувань в Ятунг, Гіянче і Котако. Понеже Тибетанці зівольили на отворене торговлиць в сих трех місцях, то всі набуті Тибетанцями товари в Індиях можуть они провадити існуючими дорогами. Також можна буде починити зарядження що-до отвореня торговлиць в інших також цвітучих торговельних місцях. 3) Що-до зміни таких точок трактату з р. 1890, які потребують зміни, нехай стане окрема умова і Тибет установець урядника з повновласттю до пересправ з англійськими урядниками. 4) Товари торговельні, по устанавленю тарифи межі Англією а Тибетом не мають підлягати жадному иншому ввозовому цлу. 5) На дорозі межі індійскою границею а торговлицями Ятунг, Гіянче і Гарток (Котако) не мають бути уставлені жадні цлові комори. Тибет має направити на тій дорозі небезпечний перевал задля улекшення подорожи торговельникам і зменшення трудностей. Тибет має в тих трех місцях установець урядників-тубольців, а устанавлені тамже Англією урядники мають свою кореспонденцію з цїсарським (китайським) резидентом і иншими китайськими урядниками пересилати через тих урядників-тубольців. Подібні урядники мають бути устанавлені також в инших цвітучих місцевостях, які стали би отворені для торгівлі і з ними має бути заховане те саме поступоване. 6) Понеже Тибет не слухав трактатів і комісаря образив несправедливо воєнними акціями, має виплатити Англії відшкодоване в сумі п'яти мільонів доларів (500.000 фт. штер.) платні в трех річних ратах. В даній порі Англія повідомить Тибетанців в якій місцевості виплата має бути зложена, або чи може має бути стягана в тибетанській євїтї в Дарікінг (літна резиденція віцекороля Індії). 7) В цілі переведеня пунктацій що-до

торговельних стадій в §§ 2, 3 і 4. як також забезпечена точної виплати згаданого в § 6 відшкодування зі сторони Тибету, займуть англійські війська на три роки долину Хумбі, аж торговельні місцевості будуть достатньо забезпечені і відшкодоване наступить цілковито. В разі невыплата відшкодування Англія і далі буде займати долину Хумбі. 8) Всі форти межі границею Індій а Гіанче, положені при дорозі, якої уживають торговельники з глибини Тибету, мають бути збудовані. 9) Без позволення Англії жадна тибетанська територія не може бути чужій державі продана, видержавлена або заставлена. Жадній чужій державі не можна займати ся адміністрацією тибетанського правительства, ані звязаними з тим справами. Жадній чужій державі не буде дозволено урядові і неурядові особи, без огляду на їх занятя, висилати до Тибету задля помагання в заряді тибетанських справ. Жадна чужа держава не може одержати позволення на будову доріг або залізниць, уставлювання телеграфів, або отворяня законів в Тибеті. В разі, колиб Англія позволяла, щоби инша держава будувала дороги або залізниця, заклала телеграфи, або отворяла копальні, то на власну руку докладно розслідить переведеня запропонованих умов. Жадну земську власність ані грунт, містачий мінерали або цінні метали не можна чужій державі ані заставити, ані видержавити, ані спродати. 10) Граничний комісар Юнг і Далай Ляма підпишуть і припечатують сей трактат дня 1. вересня 1904 р. з обох екземплярів трактату, англійського і тибетанського, має уважати ся англійський рішаючим.

Япаньско-росийска війна.

Жовта небезпечність.

Пекинський кореспондент Русс. Ведомостей доносить: Хунхузи організують під проводом Япанців велику армію. В місцевості Сюмітду, де є послідна станція китайської залізниця в віддалено 80 верст від Мукдену, появила ся армія Хунхузів, зложена зі 100.000 людей. Безнастанно потверджують ся також поголоски про те, що в границях розміщеня російських військ в Манчжурії всюди находять ся япанські шпігуни, які перебирають ся за Китайців, робітників, торговельників, а навіть і дрібних доставників, що заосмотрують армію в конечні потреби. Ті шпігуни висліджують положеня російських військ, допитують ся про все, що лише потрібне для них, пересилають справозданя за помочию знаменито

зорганізованої вивідуючої служби. Сила жебраків, поперебираних за Китайців волочить ся по селах. В Інкав пр. зараз по онуцненю міста російськими військами найшов ся япанський полковник, як про се доносить The China Times. Сей полковник за весь час перебування російських військ в Інкав, був в місті і ніхто его не спізнав. В полудневих провінціях Китаю неспокий знов збільшив ся. Вимордуваня багато бельгійських місіонарів цілком не вилинуло успокоюючо на населеня. Із Сватон і Кантону доносять також про збільшеня числа розбійників, що знов злучили ся в добре вооружені і зорганізовані ватаги та держать населеня в безнастаннім страху. В провінції Гват-дун ті ватаги розбійників злучили ся під проводом славного провідника Лян-Кван-Си, против котрого вислано державне військо.

Нові вiсти.

Вiсти про події під Мукденом не дають жадних даних до зложеня якогось образу акції. Дивно тільки, що все ще повторяють ся потвердження про оружні стрічі обох сторін коло перевалу Талін, який лежить на кількадесят кількометрів на бік на схід від бового терену. Такий далекий обхідний марш Япанців був би дуже ризиковним підприємств з їх сторони, бо грозив би утратою тісної злуки між арміями, однак є можливий з огляду на гористий терен, серед якого Япанці привичні маневрувати. Другою сензацийною вiсткою, коли она правдива, є донесене Standard-у з Шангаю, що з табору східної япанської армії доносять про відворот Росиян з Мукдену. Тільки 20.000 Росиян находить ся еще на полудне від Мукдену, а решта вже покинула місто, відходячи на північ. — Matin доносить з Чифу, що російські офіцери кв. Радивил, Кристофоров приїхали до головної квартири Куропаткіна з важними листами від Стессля. Оба привезли зі собою з Порт-Артура почтові голуби, яких має вислати ся до обляженої кріпости з депешами Куропаткіна. В англійській прасі знов появляє ся новий речинець упадку Порт-Артура. Має він наступити вже за кільканайцять днів, бо Япанці мали поробити великі поступи в облозі Іменно потверджують, що Япанці здобули форт Куропаткіна і форт Ерлюгшан, однак Росиянам удало ся назад видерти сей послідний форт. Япанська флота хотіла помагати сухопутним військам, але надбережний огонь російських фортив прогнав її на таке віддалене, що не могла нічим причинити ся. — Генерал Стессель — як доносить бюро Ляфана — телеграфував до Петербурга, що в послідних битвах з Япанцями стратив 45 гармат(?), 400 людей у-

битих і 8000 ранених, а між ними 80 офіцирів. — Жінка Стессля, яка разом з ним щоденно обїздить форти, ранена легко в плечі япанським гранатом.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: руско-кат. Автонома; рим.-кат. Клеофи. — В понеділок: руско-кат. Корнелія соти.; рим.-кат. Кипріяна. — У вівторок: руско-кат. Воздвиж. Чесн. Хреста; рим.-кат. Косми і Даміяна.

— **Духовні вправи (реколекції) для священників** відбудуть ся в днях 4, 5, 6, 7. і 8. жовтня в духовній семінарії у Львові. Перша наука буде дня 4. жовтня о 6. годині вечером а дня 8. жовтня рано св. Причастие. Кошти за ціле приміщене виносять 6 К. Ласкаві зголошеня просить ся присилати під адресом: О. Е. Гузар, ул. Длугоша 17. — найдалше до 3. жовтня. — Від Виділу Товариства св. Ап. Павла.

— **Загальні збори красового товариства господарского „Сільський Господар“** відбудуть ся у Львові в четвер дня 29. вересня о 3. годині по полудни в домі при улиці Коперника ч. 36 (руська духовна семінарія), — рівночасно з рілничко-економічними викладами) з отсею програмою: а) Привітне слово, б) звіт з діяльності Виділу Товариства, в) дискусія над тим звітом, г) зміна статутів Товариства, д) вільні внесеня членів. — Від Виділу Товариства.

— **3 Ярослава** доносять нам: Дня 29. с. м. відбудуть ся загальні збори Бурси ім. св. Онуфрія в новій хаті Бурси о 3. годині по полудни, на котрі Виділ всіх ПТ. членів отсим уклінно запрашає. — Від виділу Бурси св. Онуфрія.

— **3 Дрогобиччини** пишуть нам: Організація робітників в копальнях нафти научила по части доохресних селян лучити ся в товариства для оборони перед темними духами, які радіб наш народ удержати в темноті. Майже все покоління молодше є характерне, горне ся радо до товариств як «Просьвіта» і «Сокіл» і став в ряди борців лучшої долі. Що попередні слова є чистого правдою свідчать о тім загальні збори, Читальні «Просьвіти» в Ріпчицях коло Дрогобича д. 18. с. м. Святий в селі було подвійне, бо того дня заложено також «Сокіл». Збори відбули ся величаво. Місцевий парох о. Мих. Бачинський посвятив нову хату, бо з давньої викинули читальню хруні. Рада громадска прийняла в комірни читальню, вже ухвалила місце під хату «Просьвіти» і все йшло добре. Читальня мала станути при дорозі і мала свідчити людям сторонним о просьвіті і поступі села. Але рушило ся гніздо шершенів, щоби не допустити до сего благородного діла, а за ними пішли Никола Стецула, заступник війта і Василь Тимків, асесор. Заложено протест, а читальня мусіла вносити ся в комірни. Не досить було того, але еще за намовою тих двох побито колами одної ночі читальників, за що провідники дістали вже акт оскар-

Діти Вакюшика.

Драма в 4-х діях С. Найденова,
переклав з російського Йосиф Стадник.

(Дальше).

КАТЯ. Костю розсердив ся. Збирає ся до крамниці. *(Біжить на гору, за нею Леночка і Анн. Входить Константин і Ванюшин. Константин одягає ся.)*

КОНСТАНТИН. Я вчинив для вас багато... кинув кар'єру, не пішов на університет, засів за прилавок (ляду), щоби пособляти вам, а вам се-го ще мало... Ви хочете, щоби я се, що остало ся найдорожше у мому серцю і до чого прямує ціль мого життя, мою будучу сімю, приніс в жертву, задля пяного приказчика з Москви для того лише, щоби в очах других облагородити мою сестру. Ви можете уважати мене за злого сина, однак я не можу зробити сего, не можу женити ся з вашою Розкоповою чи Розкоповою чи чорт знає, як П... *(хоче іти)*.

ВАНЮШИН. Потрівай! Бачиш, він рознесе по цілій Москві. Скажуть, Ванюшин не дав гроший, гроший не дав... Кредит упаде. І як ми з тобою будемо торговлю вести.

КОНСТАНТИН. Кредит буде, се дурниця.

ВАНЮШИН. А з яким лицем ми покажемо ся у Москву? Та я скорше ляжу в домовину, чим туди поїду.

КОНСТАНТИН. Отже значить, один вихід: я повинен женити ся. Сего не зроблю. Нехай краще провалить ся все. Я буду жити і без торговлі.

ВАНЮШИН. Брешеш! Їсти солодко, та спати мягко, ось що ти знаєш, а се лиш так говориш, тумана старому пускаєш в очі, хочеш одурити батька! Не хоче гроший! Знаю, як ти не хочеш... Не хотів би, то не сів би був за прилавок; вони се приковали тебе до прилавка (ляди). Вивчив ся говорити фразеси тай тичиш ними під ніс. На університет пішов би! Пособляю вам! Помічник, чорт би тебе взяв! Краще скажи прямо, що ані мені, ані сестрі, ані ділу не хочеш помогти.

КОНСТАНТИН. Думаю, ви скінчили? Я слухав вас лише тому, що ви батько мені. *(Відходить та сильно затріскує двері.)*

В ідальні майже темно. Ванюшин сідає при столі. Глядить в одну точку та напружено думає про щось.)

ВАНЮШИН. Нічо не вдієш... Нічо... Що робити? *(кладає руку на голову.)*

Арина Іванівна несміло та тихенько підходить до него. Він не бачить її.)

ВАНЮШИН. Що робити? Голова кругом...

АРИНА ІВАНІВНА. Александре Єгоровичу, що з тобою? Пощо встав? Іди, поклади ся.

ВАНЮШИН. Божа старухо, навчи, скажи щонебудь. Руки мені опускають ся.

АРИНА ІВАНІВНА. Я покличу Клявдочку та Людмилу.

ВАНЮШИН. Не треба. І не говори їм нічо про мене. Нещасні всі, всі нещасні!

АРИНА ІВАНІВНА. Та не побивай ся так... Обійде ся без всього. З чим приїхав, з тим поїде.

ВАНЮШИН. Не обійде ся... Не можна щоби обійшло ся... У них всіх нещасні душі.

АРИНА ІВАНІВНА. Та про кого ти говориш?

ВАНЮШИН. Робити не можуть, жити не можуть... Стара, хто зділав наших дітей таким? Відкіля вони? Наші вони?

АРИНА ІВАНІВНА. Я й не розберу, що ти говориш...

ВАНЮШИН. Для них старав ся, для них працював і для всіх ворогом став!

АРИНА ІВАНІВНА. Ти таки занадто грізний. Он Олексія як настрахав.

ВАНЮШИН. Грізний, боять ся... А чи знають вони, як то жалко глядіти на них? Не відчувають, нічого не відчувають, прямо я не батько їм.

АРИНА ІВАНІВНА. Я скажу Олексієви.

ВАНЮШИН. Не треба. Нехай вони думають про батька, що хотять. Все одно, не довго нам з тобою жити, як небудь доживемо. Сорок років провадив вас, тепер махну на все рукою. Нехай живуть, як хотять. Ізза чого робив? задля чого жив? Гріш до гроша кровію приклеював... Марність, життя чоловіка! *(задумує ся.)*

(Арина Іванівна відходить в спальню та вертає з пляшкою свяченої води; кропить їм голову.)

ВАНЮШИН. Що ти?

АРИНА ІВАНІВНА. Кроплю тебе водицею свяченою з жерела Семіозерної пустині.

ВАНЮШИН. От таб скраплювала дітям голови, та не тепер, раніше... Лиши се!

АРИНА ІВАНІВНА. Я пішла за Костусем.

ВАНЮШИН. Не треба. Не сьмії нікому нічо говорити, мені гірше буде... чувш не сьмії! Я піду, приляжу. *(Іде в спальню, Арина Іванівна піддержує его.)* А ти моли ся. Я люблю, мені легше, коли ти молиш ся. *(Відходить.)*

(Дальше буде).

ження і візане на 30 с. м. до карного суду. Чейже там они отямлять ся на самоті, а в селі зананує спокій. Нова хата «Просвіти», наймлена у чесної газдині Гаврилишинової на 3 літа, заповнилася читальниками. О. Бачинський здав звіт з минулого року, і звіт з крамниці, з якої ухвалено 50 К на церкву, відтак висано нових членів і вибрано новий виділ. Головою вибрано знов о. Бачинського мимо его представлення, що самі селяни повинні вести свої товариства. Зі селян промовляв Олекса Кобільник, дуже діяльний і щирый патріот, наводячи слова Шашкевича, і додавав відваги людям та взивав чесних до праці в новій хаті. За те хруні витовкли ему шиби, бо правда їх вколола. З гостей промовляв п. М. Гавдяк з Дрогобича, яко заступник і найдійальніший член-основатель селянської бурси в Дрогобичі і просив селян о поміч для їх власних синів, если не в грошах то в натураліях, бо се заведе не може нам вивести багато інтелігенції з поміж самого народу сільського. Бурса ся виховує 18 питомців, дітей бідних родичів, а з тих 7 зовсім неоплатно, а не має власних фондів лиш дихає з ласки, як приміром з датку 500 К тромади христитнської Борислава і з 100 К сел. Коцка з Модрич. Беседа п. Гавдяка плила з під серця, так що всі скинули ся по лепті на відва- лину до нашої лучшої будучности, а навіть жен- щини і дівчата не жалували датків, що вказує вже на великий успіх просвіти і народного о- свідомлення. Се праця пароха о. М. Бачинського. По зборах до пізної ночі забавляли ся розмовою Ріпничани зі своїми гостями, які прибули чи- сленно з Дрогобича, яко члени тамошної читаль- ні і з сусідами своїми з Довгого і Опарова, а пісні народні співані з одушевленем із повної груди плили у воздуху на все село. Кождий ра- дів, лиш хруні і злі духи пили на забій, в коршмі і на якихсь хрестинах. У.

— **Пожарний «Сокол» в Новім Дворі**, сокальського повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Ц. к. намісництво вже затвердило статут.

— **Міска сторожа пожежна у Львові** відбула пній рано попис в присутности представителів преси, руского «Сокола», «Союза сторожий по- жарних» і ради міста Львова. Всі вирази вико- нані були знаменито і слова признання присутних а головню репрезентанта ради міскої п. Йонаша, як безпосередню контрольную власти, звернені до начальника п. Правна і его першого заступника п. Еліяевича були вловні заслужені. По пописі п. Йонаш розмовляв з членами нашого «Со- кола» і вавеняв, що справу наміреного «Соко- ла» устроєня у Львові руского помічного ста- жу пожежного буде поширати перед міськими властями.

— **Носив возк, понесли і вовка.** Інспектора по- ліції в Галичи, Добрянського, завісила в урядо- ванню тамошня рада громадска за мальверзації, яких через довший час допуская ся, і за бійки на залізници. Се є той сам інспектор, що мину- лого року перепивав п. Малицькій в веденю Чи- тальні «Просвіти».

— **«Новий бунт гайдамаків»** або вшехпольска мафія в Галичи. Під сим заголовком містить станиславська «Нова Січ» отсю допись з Гали- ча. На день 22. вересня розписані були вибори до громадської в Галичи. Поляки, що їх у Гали- чи мож на пальцях почислити, хотять конче свою лісту перевести а до виконаня того намі- ру уживають диявольских способів. День в день радять до півночи в касині. Уже навіть писали по раду і до Львова, щоби лиш uratować polskie kresy z hajdamaczyzny i moskiewszczyzny. Ось що придумали. Пустили поголоску, що Русини хо- тять в судний жидівский день, с. є. в неділю 18. вересня, «вирізати всіх жидів і ляхів». За- алярмована жандармерия шильно слідила за свьиченими ножами, майже кожду хату пере- трясувано, суд день і ніч працював, однак нічо- го не найшли. Але страх має великі очі. Жиди налякані утікали до Болшівців молитись, бо ра- бін заборонив їти до синагоги галицької. Деко- трим за далеко було їхати, не мали коний, тай лишились дома, свому Богови молились, знаю- чи, що станиславське староство не дасть їм кривди відіяти. І дійсно мали розум! В неділю по полудни зіхав пан староста Проковчиц з 12 жандармами утримувати спокій. Не бракло і ко- місаря поліції зі Станиславова п. Яницького! Жи- ди і Ляхи втихомирлись. Є оборона. Але що? Скорше чим жандармерия вирукували всі wszech- polacy z księdzem Kascińskim na czele. Они виїха- ли у Станиславів, щоби не дивитись на пролив крови. Настав вечер. Жиди молять ся в своїх школах, а під школою стали бідні жандарми в паном комісарем і старостою, стережуть серед проймаючого зимна, щоби якого там жид, як то кажуть, чорт в судний день не пірвав. Дійсно гарно списали ся. Жиди о 12. в ночи вишпли цілі зі школи і кажуть, що молились також за здоровле галицьких вшехпольяків. Але на тім не конець. Щоби пізнійше щ. не прийшло до «різ- ні», пан староста прислалі 48 жовнірів для пуб- личного спокою. Радує ся галицька земле і ви всі вшехпольяци з паном Оберлендером, своїм покровителем. Вибори відложені на неозначен- ний час.

— **Іменованє.** Директором гімназії в Дрогоби- чи іменованый професор V гімн. у Львові, Йосиф Староміський.

— **З армії.** Військовим капеляном II кл. в ре- зерві іменованый о. Йосиф Дженджер, гр.-кат. обряду, в 95. полку піхоти.

— **Оповіщенє** про предкладанє властям подат- ковим виказів до ужитку при вимірюваню по- датку особисто-доходового на рік 1905. — По мысли § 200 закона з дня 25. жовтня 1896 В. з. д. ч. 220 о безпосередних податках особистих мають що року предкладати визше згадані осо- би до ужитку при вимірі податку особисто-до- ходового отсі викази а то: 1) Властители домів за- мешкалих а зглядно їх повновласники — виказ всіх мешканців дому; 2) особи піднаймаючі по- мешканє — виказ піднаемників; 3) голова кож- дої родини має предложити — виказ всіх тих осіб належачих до господарства домового, котрі мають власний дохід. Взиває ся проте всі висше згадані особи, щоби викази висше означені в ці- лі виміру податку особисто-доходового на рік 1905 предложили і визначає ся до того рече- ньє до 15. листопада 1904 року. Ті викази ма- ють бути зладжені на приписаних до того дру- ках, котрі дотичним сторонам на їх жаданє вла- сти податкові безплатно видавати будуть. Вика- зи під 2) і 3) мають становити при будинках ви- наймлених прилогу до виказу під 1) а властите- лі домів мають їх предложити разом з виказом 1) сій власти податковій, в котрій окрузі лежить дотичний дім. З якого дня стан мешканців має бути в тих трех виказах представлений назна- чать поодинокі власти податкові I-ої інстанції. Які заяви обнимати має кождий виказ, указу- ють заголовки дотичних друків. Ближні поселе- ня в тім згляді суть поміщені в згаданім на по- чатку приписі закона і в артикулі 39 розпоря- дження виконавчого з дня 24. цвітня 1897 В. з. д. ч. 108. Щодо наслідків непредложєня виказів, або предложєня заяв неправдивих відсилає ся до постанов § 277 згаданого на початку закона. Львів, дня 4. вересня 1904. Ц. к. краєва Дирек- ция скарбу. Коритовский.

— **Конкурс.** Розписує ся отсим конкурс на вільні місця (около 40) в бурсі дяків фундації ВПресвь. Митрополита Андрея Шентицького. По- даня о принятє разом з метрикою крещєня, свьидоцтвом убожєства і моральности як також свьидоцтвом укінчених шкіл, належить внести до уряду парохіального архикат. церкви св. Юрия у Львові (площа св. Юрия ч. 5.) до 13. л. жов- жовтня с. р. включно. Приняті будуть ті канди- дати, що не покінчили єще 17. року житя, мають добрий голос і викажуть ся вдоволяющим зна- нем катехизму і письма. В тій цілі відбуде ся дня 18. жовтня 1904. о год. 3. пополудни в па- рох. канцелярії вступний іспит. — Приняті кан- дидати одержать в бурсі вільне мешканє і без- платну науку — за харч же мусять платити таку ціну, яку платити (18 К місячно) Всесвьітл митр. Капітула за своїх бурсаків-дяків. — *Від гр. кат. парох. Уряду архiep. церкви св. Юрия.*

— **Позір.** Львокаль тов-а «Сокол» у Львові на- ходить ся при улиці Коперника ч. 9. Всякі письма просимо посылати під сею адресою. — *Старшина.*

— **Подяка.** Виділ «Товариства руских женщин в Станиславові» складає щиро-сердечну подяку за дальші жертви на Інститут дівочий отсим До- бродіям: Вп. о. Богонос 10 К, Тимяків 1 К, Ста- хевич 2 К, Дуткевич 10 К, сов. Мандичевский 10 К, Навроцка 4 К, др. Жуковский 2 К, старо- ста Проковчиц 2 К, Лугова з Заріча 10 К, тов. «Боля» 25 К, у Вп. Комаринських в Лисці зіб- рано 17 К 10 с, Кадайский 4 К, у Вп. Куль- чакских в Підлечарах зібрано 13 К. Просить о дальші жертви. — *Виділ.*

— **Дрібні вісті.** Дня 19. вересня с. р. відбуло ся в Галичи вінчанє п. Сенети, кандидата нота- рьяльного з Рожнітова, з п-ною Попель, донькою бл. п. Попеля, секретаря міста Галича. — Дня 14. жовтня відбуде ся в Станиславові віче про- свьітно-економічне заходом місцевої філії «Про- свьіти». — До краєвої школи столярської в Станиславові ходило в минулім році 65 учеників; з тих класифіковано 54. Після народности було 40 Поляків а 25 Русинів. З поміж визволених 3 остали при тійже школі за учителів, 3 утворили собі власні вартати, а 18 працює по ріжних вартатах в Станиславові за помічників.

— **Василь Іванович Немирович-Данченко.** Онові- шні телеграми донесли, що з російської головної кватири в Манджурії усунено воєнного допису- вателя і одного з визначніших письменників, Немирович-Данченка. Причиною сего була одна з дописей, в якій Нем.-Данченко доніс, що ро- сийські жовніри по битві під Ляояном не дістали через два дни їсти. Данченко нераз досадив ро- сийським властям військовим в Манджурії в своїх дописях, виказуючи всі хиби в російській армії, нелад і непорядки. Однак в его попередних до- писях все те так зручно було представлене, що ніяк не можна було автора покарати. Немиро- вич-Данченко був дописувателем московского дневника «Русское Слово». Звідтам ціла евро- пейска преса перепечатувала его дописи, які визначали ся гарною формою і цвітистим сти-

льом. Немирович-Данченко є, як се признає вся загранична преса, найталановитшим воєнним кореспондентом. Він родив ся в 1845. р. в Ти- флісі. Его батько був Українцем, а мати Вір- менкою. Молоді літа прожив в Дагестані і Гру- зії. Був один рік в кадетській школі в Москві, але виступив, аби могти подорожувати. Звидів окраїни Білого моря і тамошні монастирі, з яких один, Соловка, служить на зсылку для попів. Опис сеї подорожи зеднав єму відразу популяр- ність в Росії. Опісля Данченко обїхав цілу Ро- сию, полудневу Европу, Німеччину, Голяндию, а сєю подорож описав в барвних, живих красках з великим талантом. В 1877. і 1878. р. Немиро- вич-Данченко був воєнним дописувателем в ту- рецько-росийській війні, однак цензура не переу- скала его дописи в щоденних газетах. Автор видав їх опісля в трех томах п з. «Рік війни». Крім того Н.-Данченко поміщував в часописях новелі, повісти і поезії, а его літературну твор- чість можна нині числети на яких 80 томів. Критики замітують єму поверховне трактованє житєвих проблемів і недостаток психологічної аналізи, але за те признають єму незрівняний дар відтворюваня краєвидів і ситуаційних на- черків в белетристиці.

— **Жертволюбивість Американців.** Жертви аме- риканських мільонерів на цілі публичні виноси- ли в 1902 році 76,834,978 долярів, в 1902 році 77,397,167 дол. а в 1901 р. osiąгнули сі жертви прямє казочну суму 423,888,732 дол. В протягу отже трох перших років XX ст. жертвовано в Сполучених Державах добровільно понад 278 міль. на добродійні цілі. Сі суми пішли на шко- ли, шпиталі, церкви, музеї, галерії і бібліотеки. Головними жертводавцями були Андрій Карне- джіо і Іван Роксфелер. Карнеджіо сам дав май- же шесту часть загальної суми.

— **Нова російска квартира в Тівнілі.** Воєнний кореспондент Немирович-Данченко, котрого, як звисно, видалив Куропаткін з Мукдену, доносить в ляконічній депеші, яка перейшла цензуру во- єнного штабу, вельми важні подробиці о новій російській квартирі в Тівнілі. Житє в Тівнілі кипить. Приїхала тут дружина акторів, яка дає представлення в «Петербуржським готелі». Щоденно пригравает музика на залізничім дворці. Товпи женщин. Можна сказати, що се новий «Ляоян». Ся коротка депеша характеризує вельми досадно російську квартиру.

— **Виправи до бігунів.** Капітан Скотт провід- ник виправи до полудневого бігуна на пароході «Discovery», подає кілька заміток про свою по- дорож. Головною задачею виправи були досліди магнетичних явищ і географічні відкритя. Ви- сліди були вельми багаті і потреба буде довшо- го часу до їх упорядкованя. Привезено цілі то- ми геологічних і біологічних збірок, між ин- шими найдено рідкі покладки цісарских пінгві- нів, найбільше доси званих, і нащадки копаль- няних звьрат. Виправа терпіла недостаток мя- сої поживи, бо консерви були так лихі, що че- рез два літа учасники виправи мусли їсти мя- со пінгвінів. Мимо того стан здоровля людей був весь час вдоволяющий, і лучило ся ледви кілька случаїв шкорбуту.

До Агенції Райтера писав з Тромсо (в Нор- вегії) др. Шамп, провідник ратункової виправи, яка виїхала до північного бігуна, шукати випра- ви Ціглера. Ціглер виїхав на північ перед 26 мі- сяцями на кораблі «America» і добив ся до 79° 6'10" півн. ширини. Що опісля стало ся з ним, не знати. Др. Шамп виїхав на кораблі «Frithjof», але не міг дістати ся навіть до Землі Франц Йосифа, бо ледівці загородили єму дорогу. З Шампом поїхало двоє американських лікарів і 18 осіб корабельної залогі. Др. Шамп перезимує в Тромсо, а з весною вибере ся другий раз на північ в вапрямі Землі Франц Йосифа через Шпіцберген.

— **Родимці!** Не забувайте на приватну жіночу семинарию у Львові, удержувану Тов-ом педаго- гічним і присилайте постійні жертви! Вписуй- тесь громадно в члени сего Товариства і впрі- внуюте залеглости. Вписове вивосить 1 К. Пре- нумеруйте часопись для дітей «Давінок» і часо- пись «Учитель», так щоби она могла при біль- шім числі передплатників стати на ще висшім щаблі і відповісти всім бажаюам свьидомих чи- тачів. Адреса касиєра: А. Алєськевич (ул. Коха- новского 15 Б.)

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні місяця про- симо наших Вп. Передплатників о скорє відновле- нє передплати, зглядно о вирівнанє залеглостей та о приєднуванє нам нових передплатників.

Телеграми

з дня 24. вересня.

Берно. «Lidove Noviny» доносять, що пре- зидент Шлеска гр. Тун уступить до замкненю соймової сесії, а его наслідником буде гр. Пі- лерсдорф, радник намісництва в Моравії.

Гр. Тун буде іменованій намісником дол. Австрії на місце гр. Кільмансєга, який став губернатором банку »Boden-Credit-Anstalt«.

Триест. Корабель »Frieda«, котрий дня 30. м. м. виїхав з емігрантами до Нового Йорку, повернув ту з 22 емігрантами, яких не прийнято на американську землю.

Цетинія. Черногорський кн. Данило з жінкою вліхав нині до Відня.

Берлин. Російське правительство замовило в корабельних варстатах Урмайстра три великі пароходи за ціну 40,000,000 рублів. Будова тих кораблів має бути прискорена.

Пропозиди на свята і неділі цілого року, о. Петра Білинського, часть I і II, можна дістати по ціні 3 К за кожду часть у автора в Зарваниці, почта Вишнівчик, в книгарні Інститута Ставроп. у Львові, в книгарні п. Яблонського в Тернополи і в книгарні п. Добошинського в Станиславоі.

Надіслане.

Др. Мирон Вахнянин

лікар клініки львівського універс., б. лікар клініки проф. Лайдена в Берліні
ординує у внутрішних недугах від 3—5 попол.
ул. Академічна ч. 26. (мезанін).

ОКУЛІСТ

Др. ЯРОСЛАВ ГРУШКЕВИЧ

ординує
при ул. Личаківській ч. 19 А від 11—12 і від 4—5.

Пп. Академики або і студенти гімназисти найдуть мешкане і добрий харч при улиці Сніжній ч. 4, II поверх. 112(4—5)

В книгарни Товариства ім. Шевченка в книгарни Ставропгійській можна дістати отсі праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

- Будучність гімназий. Ціна 1 К.
- Партийна політика і морал. Ц. 50 с.
- Родинне жите (під розвагу руским »соколкам і паннам«). Ц. 50 с.
- Соціалізм, етика і політика (під розвагу »старшим і молодшим«). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлинського університету д-ра Фридриха Паульзена.

Стация почтова телегр. і заліз. Річний оборот поверх 3.000 вагонів.

Унтертеменауска Фабрика виробів з глини
ІВАНА князя ЛІХТЕНШТАЙНА
в Unterthemenau bei Lundenburg, поручає:
гарні плити кафелі всякого рода і витривалости на хідни п. двірці, стайні, подвіря і т. п., дальше плити мозаїкові в тисячах десенів від найпростішого до найбогатшого виконаня (річ а продукция 15 мільонів плит) для церков, шкіл, фабрик і т. д., подвійно поливані камінні рури, комини, ремізові рури, поливані цегли (сухопрасовані з найвищою витривалостию для палових будівель, мокро прасовані для будови каналів), плити до викладаня стін і фасад, блискучі плити, дахівки всякого рода, натуральної краски і поливані у всіх барвах, рури до дренаваня, кафлі до печей.
Ілюстровані ціни даром і оплатно.
Число робітників 700.

89(13—48)

ОБЕЗПЕЧАЙТЕ БУДИНКИ, ДВИЖИМОСТИ, ЗБІЖЕ І ПАШУ

проти огневих шкід

в одинімі рускім Товаристві асекураційнім

„ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР опирає ся на взаїмности членів, то значить, звертає членам щорічну часту надвижку. Звороти виносили за р. 1900, 1901 і 1902 суму 219.332 кор. т. є 8%.

ШКОДИ ліквідує ДНІСТЕР скоро при участі місцевих членів і делегатів. Від 1893 до 1903 виплатив ДНІСТЕР відшкодовань на суму 4,161,669 кор.

ФОНДИ ДНІСТРА з кінцем 1903 р. виносять 1.013.691 кор. і уміщені в пупілярних цінних паперах.

ПОЛІСИ ДНІСТРА приймає при позичках Банк краввій і каси ошадности.

АГЕНЦІЇ ДНІСТРА находять ся у всіх містах, місточках і многих селах і легко кождому обезпечити ся через агента; ДНІСТЕР уділяє агенції господарям, де еще на більший округ нема агенції. Агенти заробили вже 537.815 кор. провізії.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся через ДНІСТЕР в Товаристві кравківскім; власну провізю від таких обезпечень дає ДНІСТЕР на рускі добродійні ціли; тому на жите обезпечайте ся тільки через ДНІСТЕР.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“
у Львові, ринок 10, в домі »Просьвіт«.

Їдьте лишень на Гамбург!

пишуть своїм кривним і знакомим тії, котрі вже раз дорогу тую перебули.

Кораблі нашого товариства осягнули під виглядом скористи і безпеченьства світову славу. Подорож від границі прускої до Гамбурга триває лиш 20 годин, і коштує 9 здр. 80 кр., если подорож тую підняло ся після наших вказівок. До Канади висилаємо наших пасажерів особними пароходами, котрі їдуть просто до Канади, і не треба нігде пересідати! Подорож до Канади і Америки є на Гамбург найкоротша і найдешевша.

Жадайте наших проспектів і ціників їзди, котрі пересилаємо безплатно.

Руска кореспонденція! Рускі урядники!
Фальк & Со.
Hamburg, Americahaus
Raboisen u. Ferdinandstrasse
87 (52-2)

Виконує найдешевше!

Всякі роботи ритівничі, печаткові і цизельовані. Власний виріб стампіль кавчукових і металевих, гравіроване на метали і дорогих камінях. Монограми, герби і гүзики до упряжи і ліберії, шильди ритовані і ляті, табличці з бляхи прасовані для сторожи і асекураційних товариств. Печаткові марки, знаки до випалення з заліза і шпунтові бляшки. Склад кавчукових друкарень „Perfect“ і різних фарб до стампіль.

Артист. заведеке ритівниче А. Зігмана, у Львові
14 ул. Сикстуска 14. 119(3-20)

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського
можна набувати в Адміністрації »Руслана« та в обох руських книгарнях у Львові.
Ціна примірника на веліновім папері виносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4 % листи гіпотечні
- 5 % листи гіпотечні преміовані
- 4 % листи Товариства кредитового земского
- 4 % і 4 1/2 % листи Банку кравского
- 4 % позичку кравсу
- 4 % облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Найновіший твір Л. Лопатинського ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами
(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним ювіяльним гумором і жвавим діяльгом. Ся комедия збогачує знатно галерию тишів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия падає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії услідженім недотеною, але противно має нагоду посьміятися трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.